

На гурбет

влияние и при упражнявания вид труд. В Гърция, о. Кипър, Италия, Испания, Португалия и къде ли още не, те се включват в общите миграционни потоци (Томова 2008: 159). Насочват се към онези държави и най-вече райони, където имат роднини или близки хора, които да им помогнат. Някои се ползват и помощта на евангелските църкви. Първоначално зад граница тръгва един член от семейството, като в

доста случаи това е жената. Циганките/ ромките са селскостопански работнички, домашни прислужнички или помощнички, миячки на съдове в увеселителни и развлекателни заведения, търговки и т.н. Често след година-две работа отиват и семействата им. След тях тръгват и роднини, познати, съседи от махалата. В много случаи за отглеждане на децата се привличат и възрастни жени на фамилията – обикновено това е свекървата. „Вече година в Кипър съм. Гледам на сина внуците. Там те със снахата работят” споделя циганка лахо от Стара Загора (64 г.). Рударка от с. Ягода, Старозагорско (67 г.) ходи в Италия за по няколко месеца да гледа децата на сина си от „другата снаха” (от втори брак на сина – б.а.). Много малко са циганите/ ромите в България, които нямат близки или далечни роднини – трудови емигранти.

Рударите са едни от първите, които отиват да работят в чужбина, създават и свои емиграционни потоци – първоначално в Гърция и Кипър, а след това и в Италия, Испания, Португалия. Групите на миллета и хорохане рома също развиват свои емиграционни пътища към Испания. Тракийските калайджии и бургуджиите в началото почти не участват в тези процеси. Налице са само отделни случаи на пътуване зад граница и те се свързват с професионалната им специализация. Това важи особено за тракийските калайджии, чиито начални сезонни пътувания са в Гърция. Изкарват добри пари при ремонтиране и ка-